



*Statue of St. Michael the Archangel that stands above Kyiv's Independence Square. St. Michael is patron saint of the Ukrainian capital.*



## **ST. MICHAEL THE ARCHANGEL**

Defend people of Ukraine in battle; be their defence against the wickedness and snares of the devil. May God rebuke him, we humbly pray; and to you, O Prince of the heavenly host, by the power of God, thrust into hell Satan and the other evil spirits who are trying to invade Ukraine.  
Amen.

~ 6 January 2024 ~  
~ SUNDAY AFTER THEOPHANY ~  
~ НЕДІЛЯ ПІСЛЯ БОГОЯВЛЕННЯ ~  
~ 682<sup>ND</sup> DAY OF WAR IN UKRAINE ~



### **CHRIST IS BAPTIZED! IN THE JORDAN BY JOHN!**

Theophany means the shining forth and manifestation of God. The emphasis in the present day celebration is on the appearance of Jesus as the human Messiah of Israel and the divine Son of God, One of the Holy Trinity with the Father and the Holy Spirit. In the baptism by John in the Jordan, Jesus identifies Himself with sinners as the “Lamb of God who takes away the sin of the world” (Jn. 1:29).

While Christ was baptized in the Jordan River, it was really the Jordan and all of creation that was baptized in Christ. We see the beginning of a new creation in Theophany. Things are being set right. Christ has come not only to cleanse and restore mankind, but to adopt us as heirs into his Kingdom. And when we receive His glory, not only are we redeemed, but we draw all of creation with us into the final restoration.

## PRAYER TO ST. MICHAEL THE ARCHANGEL

ST. MICHAEL THE ARCHANGEL, defend people of Ukraine in battle; be their defence against the wickedness and snares of the devil. May God rebuke him, we humbly pray; and to you, O Prince of the heavenly host, by the power of God, thrust into hell Satan and the other evil spirits who are trying to invade Ukraine. Amen.

## PASTORAL MINISTRY & HOLY MYSTERIES

CONFESSIONS.....before & after services  
BAPTISMS.....by appointment  
MARRIAGES.....six months notice should be given to the parish priest, and he should be contacted before any other arrangements are made  
FUNERALS.....by appointment  
ANOINTING & HOSPITAL VISITS.....any time; call emergency number **250.390.2612**

## FINANCIAL REPORT FOR DECEMBER

### Income: \$5,999.49

\$2,730.00 - Envelopes; \$318.40 - Loose; \$39.25 - Candles;  
\$1,541.43 - Rectory Rental; \$136.28 - Aid for Ukraine  
\$750.00 - Rotary Club of Nanaimo c/o HUVI  
\$410.00-Hall Rentals; \$50.00-E-transfer; \$24.13-CanadaHelps

### Expenses: \$6,848.86

\$1,552.50 - Eparchial; \$2,066.40 - Ravenwood Gutters  
\$1,149.75 - Pro-Pacific Balance of Fascia  
\$394.84 - CNEWA Aid for Ukraine; \$143.53 - BC Hydro  
\$443.23 - City of Nanaimo Water;\$314.94-Bishop Reception  
\$135.83 - Bishop's gift; \$69.97 - Church/Hall Supplies  
\$141.29 - Fortis - Church; \$104.92 - Fortis- Hall  
\$145.00 - Landscaping/Waste Removal  
\$86.66 - Hall Dishwashing Detergent; \$100.00 - Cleaning

Income: \$5,999.49  
Expenses: \$6,848.86  
**NET TOTAL: (-) \$849.37**

*May God bless and reward you abundantly for your generosity!*

**E-TRANSFER** - [donate@stmichaelnanaimo.ca](mailto:donate@stmichaelnanaimo.ca)

**DONATE ONLINE** - [www.stmichaelnanaimo.ca/donate](http://www.stmichaelnanaimo.ca/donate)

## BEQUESTS & WILLS

Leaving a bequeath is a process of giving a donation through your will. It is simply a distribution from your estate to a charitable organization through your last will and testament. It can be as small or as large a donation as you wish. It is important that you talk to your lawyer about the process. In your kindness please remember St Michael the Archangel Ukrainian Catholic Church in your bequeath and will. If anyone wishes to make such a bequeath in their will, the following clause may be included or added to a will: "I give, devise, and bequeath to **St Michael the Archangel Ukrainian Catholic Parish - 4017 Victoria Avenue, Nanaimo, BC V9T 2A5**, the sum of \$ \_\_\_\_\_ (or \_\_\_\_\_% of my estate), to be used for the benefit of the parish and it's pastoral activities."

~ *Bishop Michael Kwiatkowski* ~ [www.nweparchy.ca](http://www.nweparchy.ca) ~



**ST. MICHAEL  
THE ARCHANGEL**

†  
СВ. АРХАНГЕЛІА МИХАЇЛІА



Parish: 250. 999. 7601  
Emergency: 250.390.2612

[www.stmichaelnanaimo.ca](http://www.stmichaelnanaimo.ca)  
[priest@stmichaelnanaimo.ca](mailto:priest@stmichaelnanaimo.ca)

4017 Victoria Ave.  
Nanaimo, BC V9T 2A5

**SATURDAY LITURGY**

~ 11 AM ~



~ Priest ~  
Fr. Yuriy Vyshnevskyy

**HELP THE PEOPLE OF UKRAINE TO  
SURVIVE THE WAR**

**DONATE FOR UKRAINE**

**ПОЖЕРТВУЙ НА УКРАЇНУ**

[www.stmichaelnanaimo.ca](http://www.stmichaelnanaimo.ca)  
Nanaimo, BC Canada

☑ **AID FOR UKRAINE** - Since February 2022, the war in Ukraine has caused many Ukrainians from the southern and eastern regions to flee their homes for safety. As a result of the ongoing war, there continues to be an incredible shortage in vital necessities of life, such as food, water, electricity and gas. Through trial and tragedy, the panic and horror felt by Ukrainians has evolved into resilience, ingenuity and courage. We've heard and seen too many struggle to find safety in the midst of the invasion – forced to flee their homes in search of food and shelter. In towns and villages destroyed by invaders, families who stayed learned how to survive without regular water, heat and food supplies. Children learned to study from bunkers and farmers managed to grow crops under the threat of gunfire. The need and impact exists and you have responded in such an impactful way. Your generosity helped support displaced Ukrainian families who continue to be in great need. The war continues on and the need is still very great. If you are able, please make a donation towards Ukraine. The Ukrainian bishops of Canada continue working together with their churches to support **CNEWA's** campaign. All donations will be forwarded to **Caritas Ukraine**, a charitable organization with over 20 offices in Ukraine. They supply aid by accessing and delivering food, shelter, medical supplies and providing spiritual and psychological support for those in need. Make cheques payable to 'St. Michael church' with memo 'Aid for Ukraine'. We also accept cash donations. You can also donate cash or via e-transfer to [donate@stmichaelnanaimo.ca](mailto:donate@stmichaelnanaimo.ca). Tax receipts will be issued by CNEWA. Another way to donate to Caritas Ukraine is directly through CNEWA. Please donate generously. **For fundraising updates go to <https://cnewa.org/ca/campaigns/ukraine/>.**

---

## PRAYER FOR THE AFFLICTED PEOPLE OF UKRAINE IN TIME OF WAR



**O** Lord Jesus Christ, our God, we entreat You to hear the earnest prayer of Your beloved Church of Kyivan Rus' for her deeply afflicted children abiding in the land of Ukraine. Behold their grave sorrow and grievous plight, and speedily come to their aid. Deliver Your vulnerable people from unjust aggressors, foreign invasion and the terror of war. Strengthen

courageous defenders of the nation to fight virtuously, inspired more by love of those they protect than hatred of the enemy. O compassionate Lord, shelter the displaced, heal the wounded, console the orphan, protect the widow, comfort those who mourn, and mercifully receive into Your Kingdom those who have nobly died guarding their homeland against every aggression. Quickly make cease the spilling of blood of friend and foe alike, yet stir many to bravely struggle for that true justice which alone can bring lasting peace. O kind-hearted Lord, as You are our peace, soften the hearts of the unmerciful and convert those who promote hostilities toward reconciliation, so that Your beloved children of the land of Ukraine, may abide in that tranquility, justice and freedom which reflects your Kingdom, where You reign with Your eternal Father, and Your most holy, good and life-giving Spirit, now, and forever and ever. Amen.

### МОЛИТВА ЗА МНОГОСТРАЖДАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ЧАС ВІЙНИ

**Г**осподи Ісусе Христе Боже наш, благаємо Тебе, вислухай ширу молитву Твоєї улюбленої Церкви Київської Русі за важко страждаючих дітей українського краю. Споглянь милостивим оком на їх лихоліття та ласкаво поспіши на допомогу. Звільни свій беззахисний народ від несправедливих загарбників, нашествия агресорів та терору війни. Зміцни силою Твоєю усіх доблесних і відважних захисників для добросердечної боротьби, щоб вони радше керувалися любов'ю до беззахисних, аніж ненавистю до ворогів. О Премилосердний Господи, захорони переселенців, зціли поранених, борони сиріт, підтримай вдів, потіш скорботних та ласкаво прийми до Твого Царства всіх, хто благородно віддав своє життя в обороні Батьківщини від нападів ворогів. Поспіши зупинити кровопролиття як друга, так і недруга та запали серця багатьох до мужньої боротьби за істинну справедливість, що є джерелом тривалого миру. О добросердий Господи, Ти – наш мир, пом'якши зачерствілі серця, наверни тих, хто сприяє воєнним діям, до примирення, щоб Твій улюблений українській народ втішався миром, справедливістю та свободою – ознаками Твого Царства, в якому Ти царюєш з Предвічним Твоїм Отцем, і Всесвятим, Благим і Животворним Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

---

---

## ANNOUNCEMENTS

- ✓ **З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ // HAPPY BIRTHDAY** to NATALIA and all those who celebrated their birthdays this past week. May the Lord Our God continue to bless you abundantly and the Holy Mother of God protects you at all times. Многая Літа!
- ✓ **СВЯЧЕННЯ ЙОРДАНСЬКОЇ ВОДИ // BLESSINGS OF THE JORDAN WATER** - today, following the 11AM Liturgy.
- ✓ **CHRISTMAS POTLUCK** - today at the parish hall following services at the church.
- ✓ **PRAYER REQUEST** - please keep in your prayers GERALD, FR. STEVEN, PAUL, LEONA, BETTY, MARGARET, ADRIAN as well as those members of our parish, our family and friends who are ailing, are in hospitals, nursing homes and those who are not able to join actively in their community.
- ✓ **SACRAMENT OF CONFESSIONS** - before or after the Liturgy on Saturday / **СПОВІДЬ** - перед або після Літургії в суботу.
- ✓ **LIVE STREAMING OF THE DIVINE LITURGIES** - every Sunday at 10AM from St. Nicholas parish - <https://stmichaelnanaimo.ca/blog/>.
- ✓ **EMERGENCY PHONE NUMBER** - [250.390.2612](tel:250.390.2612). This is an emergency number for the Holy Trinity Roman Catholic parish in Nanaimo.

## DIVINE LITURGY PROPERS

*The Divine Liturgy of our Father among the Saints John Chrysostom.  
Scripture readings from the New Testament are taken from the  
New Revised Standard Version Catholic Edition.  
Українською - у перекладі Івана Хоменка.*

### First Antiphon

*Verse:* When Israel came forth from Egypt, the house of Jacob from an alien people.

**Refrain:** *Through the prayers of the Mother of God,\* O Saviour, save us.*

*Verse:* Judah became His sanctuary, Israel His dominion.

**Refrain:** *Through the prayers of the Mother of God,\* O Saviour, save us.*

*Verse:* The sea beheld this and fled,\* the Jordan turned back on its course.

---

---

**Refrain:** *Through the prayers of the Mother of God,\* O Saviour, save us.*

*Verse:* Why was it, O sea, that you fled,\* that you, O Jordan, turned back on your course?

**Refrain:** *Through the prayers of the Mother of God,\* O Saviour, save us.*

**Glory... Now... Only-Begotten Son...**

### **Third Antiphon**

*Verse:* Come, let us sing joyfully to the Lord, let us acclaim God, our Saviour.

**Refrain:** *Son of God, baptized by John in the Jordan, save us who sing to You: Alleluia.*

*Verse:* Let us come before His face with praise, and acclaim Him in psalms.

**Refrain:** *Son of God, baptized by John in the Jordan, save us who sing to You: Alleluia.*

*Verse:* For God is the great Lord, and the great king over all the earth.

**Refrain:** *Son of God, baptized by John in the Jordan, save us who sing to You: Alleluia.*

*Entrance Verse:* Come, let us worship and fall down before Christ.

**Refrain:** *Son of God, baptized by John in the Jordan, save us who sing to You: Alleluia.*

**Troparion, Tone 7:** By Your cross You destroyed death,\* You opened Paradise to the thief,\* You changed the lamentation of the myrrh-bearers to joy,\* and charged the apostles to proclaim\* that You are risen, O Christ our God,\* offering great mercy to the world.

**Troparion, Tone 1:** When You, O Lord, were baptized in the Jordan,\* worship of the Trinity was revealed,\* the voice of the Father bore witness to You,\* naming You the beloved Son,\* and the Spirit in the form of a dove confirmed the word's certainty.\* Glory to You, O Christ God,\* who appeared and enlightened the world.

**Troparion, Tone 2:** The just man is remembered with praises,\* but for you the Lord's testimony suffices, O Forerunner,\* for you truly became more honourable than the prophets\* and were deemed worthy to baptize the One foretold.\* Then you suffered for the truth and joyfully announced to those in Hades\* that God appeared in the flesh taking away the sin of the world\* and offering us great mercy.

**Glory: Kontakion, Tone 3:** She who once was barren gives birth today to the Forerunner of Christ,\* who will fulfil every prophecy.\* In the Jordan he placed his hand upon the One Whom the prophets foretold,\* and thus was shown to be the prophet, the herald,\* and the Forerunner of the Word of God.

---

---

**Now: Kontakion, Tone 4:** Today, You have appeared to the world\* and Your light, O Lord, has been signed on us,\* who with knowledge sing Your praises.\* You have come, You have appeared, O unapproachable Light.

**Prokeimenon, Tone 1:** Let your mercy, O Lord, be upon us\* as we have hoped in you. *Verse:* Rejoice in the Lord, O you just; praise befits the righteous. (*Psalm 32:2,1*)

**Prokeimenon, Tone 7:** The just man shall be glad in the Lord and shall hope in Him.

**Epistle - Ephesians 4:7-13 - A reading from the Epistle of the Holy Apostle Paul to the Ephesians.** *Brothers and Sisters,* each of us was given grace according to the measure of Christ's gift. Therefore it is said, "When he ascended on high he made captivity itself a captive; he gave gifts to his people." (When it says, "He ascended," what does it mean but that he had also descended into the lower parts of the earth? He who descended is the same one who ascended far above all the heavens, so that he might fill all things.) The gifts he gave were that some would be apostles, some prophets, some evangelists, some pastors and teachers, to equip the saints for the work of ministry, for building up the body of Christ, until all of us come to the unity of the faith and of the knowledge of the Son of God, to maturity, to the measure of the full stature of Christ.

**Alleluia, Tone 5:** *Verse:* Your mercies, O Lord, I will sing for ever; from generation to generation I will announce Your truth with my mouth. *Verse:* For You have said: Mercy shall be built up for ever; in the heavens Your truth shall be prepared. (*Psalm 88:2,3*) *Verse:* Light shines forth for the just and joy for the upright of heart.

**Gospel - Matthew 4:12-17 -** At that time, Jesus heard that John had been arrested, he withdrew to Galilee. He left Nazareth and made his home in Capernaum by the sea, in the territory of Zebulun and Naphtali, so that what had been spoken through the prophet Isaiah might be fulfilled: "Land of Zebulun, land of Naphtali, on the road by the sea, across the Jordan, Galilee of the Gentiles — the people who sat in darkness have seen a great light, and for those who sat in the region and shadow of death light has dawned." From that time Jesus began to proclaim, "Repent, for the kingdom of heaven has come near."

*Instead of "It is truly..." we sing:* O my soul, magnify Christ the King, baptized in the Jordan. **and the Irmos:** Every tongue is at a loss to praise you as is your due, O Mother of God. Even a spirit from above is filled with dizziness when seeking to sing your praises. But since you are good accept our faith, for you know well our love inspired by God. For it is you who protect all Christians; therefore, we magnify you.

**Communion Hymn:** The grace of God has appeared\* bringing salvation to all. (*Titus 2:11*)\* The just man shall be in everlasting remembrance;\* of evil hearsay he shall have no fear.\* Alleluia, alleluia,\* alleluia. (*Psalm 111:6*)

---

---

*Instead of “Blessed is He who comes...” we sing: All creation is filled with rejoicing today, for Christ is baptized in the Jordan. (1x)*

*Instead of “We have seen the true light...” we sing: All creation is filled with rejoicing today, for Christ is baptized in the Jordan. (1x)*

*Instead of “May our mouths...” and “Blessed be the Name...” we sing: All creation is filled with rejoicing today, for Christ is baptized in the Jordan. (3x)*



### **Перший Антифон**

*Стих: Во ізході Ізраїлевім із Єгипту, дому Якова із людей варварів.*

**Приспів:** *Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.*

*Стих: Юда став за святиню Йому, а Ізраїль Його пануванням.*

**Приспів:** *Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.*

*Стих: Море виділо і побігло, Йордан повернувся назад.*

**Приспів:** *Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.*

*Стих: Що з тобою, море, що ти побігло, і з тобою, Йордане, що ти повернувся назад.*

**Приспів:** *Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.*

**Слава: І нині: Єдинородний Сину:**

### **Третій Антифон**

*Стих: Прийдіте, радісно заспіваймо Господеві, воскликнім Богу, Спасителеві нашому.*

**Приспів:** *Спаси нас, Сину Божий, що хрестився в Йордані від Івана, співаємо Тобі: Алилуя.*

*Стих: Прийдіть з похвалами перед обличчя Його, і псалмами воскликнім Йому.*

**Приспів:** *Спаси нас, Сину Божий, що хрестився в Йордані від Івана, співаємо Тобі: Алилуя.*

*Стих: Бо Бог великий Господь і цар великий по всій землі.*

**Приспів:** *Спаси нас, Сину Божий, що хрестився в Йордані від Івана, співаємо Тобі: Алилуя.*

*Вхідний Стих: Прийдіте, поклонімся і припадім до Христа.*

---



---

**Приспів:** *Спаси нас, Сину Божий, що хрестився в Йордані від Івана, співаємо Тобі: Аллилуя.*

**Тропар, глас 7:** Знищив Ти хрестом Твоїм смерть,\* відчинив розбійникові рай,\* мирносицям плач на радість перемінив\* і апостолам звелів проповідувати,\* що воскрес Ти, Христе Боже,\* даючи світові велику милість.

**Тропар, глас 1:** Коли в Йордані хрестився ти, Господи,\* Троїчне з'явилося поклоніння:\* голос Отця свідчив про тебе, називаючи тебе улюбленим Сином,\* Дух же у вигляді голуба потверджував ці слова.\* Господи, що з'явився і світ просвітив, слава тобі!

**Тропар, глас 2:** Пам'ять праведного з похвалами\* і тобі вистачає свідчення Господне, предтече,\* бо ти показався воістину і від пророків чесніший,\* бо у струях сподобився хрестити Проповіданого.\* Тому за істину постраждав ти, радуючися,\* благовістив ти і тим, що в аді, Бога, явленого в тілі,\* що взяв гріх світу і подає нам велику милість.

**Слава: Кондак, глас 3:** Перше неплодна днесь Христового предтечу родить\* і він є сповненням усякого пророцтва,\* бо кого пророки проповідували,\* на того він у Йордані руку поклав.\* Явився Божого Слова пророк, проповідник, разом і предтеча.

**Нині: Кондак, глас 4:** З'явився ти сьогодні вселенній\* і світло твоє, Господи, опромінило нас.\* Пізнавши тебе, співаємо.\* Ти прийшов і появився – Світло недоступне.

**Прокімен, глас 1:** Будь, Господи, милість твоя на нас, бо уповали ми на Тебе. *Стих:* Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала.

**Прокімен, глас 7:** Возвеселиться праведник у Господі і уповає на нього.

**Апостол - Еф. 4:7-13 - До Ефесян послання Святого Апостола Павла читання:** Браття і сестри, кожному з нас дана благодать за мірою Христових дарів. Тому й сказано: “Вийшов на висоту, забрав у полон бранців, дав дари людям.” А те “вийшов” що означає, як не те, що він був зійшов і в найнижчі частини землі? Той же, хто був зійшов на низ, це той самий, що вийшов найвище всіх небес, щоб усе наповнити. І він сам настановив одних апостолами, інших – пророками, ще інших – євангелистами і пастирями, і вчителями, для вдосконалення святих на діло служби, на будовання Христового тіла, аж поки ми всі не дійдемо до єдності в вірі й до повного спізнання Божого Сина, до звершености мужа, до міри повного зросту повноти Христа.

**Аллилуя, глас 5:** *Стих:* Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму, сповіщу з роду в рід істину Твою устами моїми. *Стих:* Бо сказав Ти: Повік милість збудується, на небесах приготується істина Твоя. *Стих:* Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть.

---

---

**Євангеліє - Матей 4:12-17** - Як довідався Ісус, що Івана ув'язнено, перейшов у Галілею. І, покинувши Він Назарета, прийшов й оселився в Капернаумі приморським, на границі країн Завулонової й Нефталімової, щоб справдилось те, що сказав був Ісаї пророк, промовляючи: Завулонова земле, і Нефталімова земле, за Йорданом при морській дорозі, Галілеє поганська! Народ, що в темноті сидів, світло велике побачив, а тим, хто сидів у країні смертельної тіні, засяяло світло. Із того часу Ісус розпочав проповідувати й промовляти: Покайтеся, бо наблизилось Царство Небесне!

*Замість “Достойно...” співаємо:* Величай, душе моя, Царя Христа, що хрестився в Йордані. *і далі Ірмос:* Не зуміє ніякий язик достойно благохвалити, тривожиться й ум, і то надсвітній, коли оспіває тебе, Богородице; одначе ти, благая, прийми віру, бо любов нашу божественну знаєш, бо ти є християн заступниця, тебе величаємо.

**Причасний:** Явилася благодать Божа спасительна всім людям. В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

*Замість “Благословенний, хто йде...” співаємо:* Всесвіт днесь радістю сповняється, Христос хрестився в Йордані. (1х)

*Замість “Ми бачили світло істинне...” співаємо:* Всесвіт днесь радістю сповняється, Христос хрестився в Йордані. (1х)

*Замість “Нехай сповняться уста...” і “Нехай буде ім'я...” співаємо:* Всесвіт днесь радістю сповняється, Христос хрестився в Йордані. (3х)

## HISTORY OF THE GREAT WATER-BLESSING



The Eastern Church distinguishes between a small and a great blessing of water. The small blessing of water takes place on the first of August, on the feast of Mid- Pentecost, the feast of the patron saint, and on other occasions.

The Great or Jordan Water-Blessing is performed twice a year: on the vigil and on the feast of the Theophany. In the first centuries, solemn baptism of Catechumens took place on the eve of the great feast days, such as the Pascha (Easter), the Descent of the Holy Spirit or Theophany. The blessing of water was associated with this rite of baptism. Some historians are of the opinion that the Great Water-Blessing on the eve of the feast of the Theophany was not intended to commemorate the baptism of Christ, but was meant only for the baptism of the catechumens. This is evident in the first prayer of the

---

---

Jordan Water-Blessing which is almost identical to the prayer of blessing of water at baptism.

The first four centuries do not give us clear information regarding the time when the blessing of Jordan water took place. In his sermon on the feast of the Theophany St. John Chrysostom speaks of a water blessing at midnight, “*for on this day*”, he says, “*Christ was baptized and sanctified the nature of water.*” Ever since the 5<sup>th</sup> century, the blessing of water has generally been performed on the Eve of the Theophany. The Historians George Cedrenus (12c) and Theodore the Lector testify that the Patriarch Peter, contemporary of Emperor Zenon (474-491), was the first to introduce the custom of blessing water towards the evening of the Eve of the Theophany. Jacob of Edessa (5c) followed suit.

In the first millennium of the Eastern Church, only one Jordan Water-Blessing took place and this occurred on the Eve of the feast. The ancient Greek Typikons (*Typikon is a liturgical book, which contains instructions about the order of the Byzantine Rite office and variable hymns of the Divine Liturgy*) and sources speak of one one water blessing. The Greek Typikon of the Sinai library dating from the 12<sup>th</sup> century prescribes the blessing of water only on the Eve of the feast of the Theophany. Regarding the feast itself, it states: “*After Matins, there is no second blessing of water.*” The Typikon of the patriarchal library of Jerusalem of the 14<sup>th</sup> century notes: “*You must also know that in the Typikon of the Great Church (that is, of Constantinople) one water blessing is prescribed, namely, on the Eve of the feast.*” The Typikons of the Studite monastery and of Jerusalem prescribe one water blessing, for Christ was baptized only once, not twice.

The custom of blessing water twice dates from the 11<sup>th</sup> century: on the Eve and on the day of the feast. This custom of a twofold blessing became a general law in the 13<sup>th</sup> century. The reason for the twofold water blessing was that the water blessing on the Eve of the feast was regarded as a symbol of the former practice of baptizing the catechumens, while the water blessing on the day of the feast was performed in memory of Christ's baptism in the river Jordan. Hence, the first water blessing, as a rule, took place in the vestibule of the Church, where in former times the catechumens were baptized, while the water blessing on the day of the feast took place outside the church, at rivers, springs or wells. The Synod of Lviv (1891) directed that the rite of water blessing be carried out both on the Eve and on the day of the Feast of the Theophany.

## БОГОЯВЛЕННЯ - ЙОРДАНСЬКЕ ВОДОСВЯТТЯ

Празник Господнього Богоявлення у перших віках християнства вважався збірним, бо стосувався кількох подій із життя Ісуса Христа, які свідчили про Його божественність, а саме: його Різдва, поклону мудреців, Хрещення, чуда в Кані Галилейській і чудесного розмноження хліба. Тому й нашу назву “Богоявлення” треба розуміти у множині, бо вона означає празник святих Богоявлінь.

---



У давнину на празник Богоявлення відбувалося урочисте хрещення оглашених, яке називали також світлом або просвіченням, а оглашенні звалися просвічені. Звідси і празник Богоявлення звався просвіченням, празником світел і святими світлами, бо Ісус прийшов, щоб усіх просвітити. *“Народ, який сидів у темноті, — читаємо у святому Євангелії, — побачив велике світло. Тим, що сиділи в країні й тіні смерти, зійшло їм*

*світло”* (Мт. 4, 16). Деякі автори дотримуються тієї думки, що цей празник ще й тому звався празником світла, бо в час хрещення оглашених Божий храм освітлювали великою кількістю свічок, які були символом світла пізнання правдивого Бога.

В історії святкування Господнього Богоявлення на Сході можна розрізнити три періоди. У першому періоді упродовж III ст. празник містить у собі Христове Різдво, Хрещення, поклін мудреців і чудо в Кані Галилейській. У другому періоді — IV століття — серед згаданих подій Христове Різдво посідає перше місце. У третьому періоді, кінець IV ст, празник Христового Різдва й поклін мудреців відокремлюють від Богоявлення і переносять на 25 грудня. Шосте січня стає тільки днем празника Христового Хрещення.

З празником Господнього Богоявлення тісно пов'язане Велике, або йорданське водосвяття. Ця священна традиція Східної Церкви сягає перших віків християнства. Протягом століть витворилися різні обряди великого освячення води святих Богоявлінь. Наш народ з давніх-давен йорданське водосвяття дуже любить, вірить у велику силу освяченої йорданської води та зберігає її у хатах, як велику святість.

Перші чотири століття не дають ясних свідчень про час, коли відбувалося богоявлінське освячення води. Святий Йоан Золотоустий у своїй проповіді на празник Богоявлення говорить про водосвяття опівночі, *“бо цього дня, — каже він, — хрестився Христос і освятив природу води”*. З V ст. освячення води скрізь відбувається в навечір'я Богоявлення. З XI ст. існує звичай, щоб освячувати воду два рази: у навечір'я і в день празника. Цей звичай подвійного водосвяття у XIII столітті стає загальноновизнаним.

Про йорданське водосвяття на наших рідних землях згадує Іпатіївський літопис 1148 року і називає його “Водохрещі”, тобто хрещення води. Спочатку воно і в нас відбувалося тільки в навечір'я Богоявлення. А коли наша Церква в XIV ст. зі Студійського уставу перейшла на Єрусалимський, тоді і в нас прийнялося подвійне водосвяття. З часом у нашої Української Церкви витворилися деякі обряди під час великого водосвяття, яких не мають ані грецькі, ані інші слов'янські устами.

---

Від найдавніших часів Східна Церква вважає освячену йорданську воду за велику святість та приписує їй чудодійну силу для душі й тіла. Віру нашої Східної Церкви в силу і благословення йорданської води найкраще віддзеркалює зміст молитов та обрядів великого водосвяття. У тих молитвах багато разів призиваємо Святого Духа, щоб Він зійшов, очистив і освятив воду та надав їй лікувальної сили з користю для душі й тіла. Велика ектенія під час освячення води має аж 26 прохань, де є такі слова: *“Щоб освятилися води ці силою, діянням і зішестям Святого Духа”*; *“Щоб на воді ці сходило очищальне діяння пресуцної Тройці”*; *“Щоб була їм дарована благодать ізбавлення, благословення Йорданове, силою і діянням і зішестям Святого Духа”*; *“Щоб ми просвітилися просвіченням розуму і благочестя зішестям Святого Духа”*; *“Щоб вода ця стала даром освячення, ізбавленням від гріхів, на зміцнення душі і тіла, і на всяку особливу користь”*; *“Щоб була вона на очищення душ і тілес усім, що з вірою черпають і причащаються нею”*.

---